

Sorteringsguide för återvinnare

Här kan du lämna avfall

Ge dina prylar ett längre liv

Det här kan du lämna
på återvinningscentralen

 VAKIN

Kom ihåg att du kan sälja,
byta, dela eller ge bort
dina prylar till second
hand eller till återbruk på
våra återvinningscentraler.

Innehåll

Ge dina prylar ett längre liv	4
Här kan du lämna avfall	5
Hemsortera mera	6

Sorteringsguide

Återbruk	8
Farligt avfall	9
Matavfall	10
Matfett	11
Pappersförpackningar	12
Plastförpackningar	13
Glasförpackningar	14
Metallförpackningar	15
Returpapper och tidningar	16
Restavfall	17
Textilavfall	18
Ta hand om din soptunna.....	19

Återvinningscentralen

Det här kan du lämna på återvinningscentralen	20
Förbered besöket	22
En del avfall ska lämnas på en annan plats	23
6 enkla sätt att minimera avfall och spara pengar	24

Tre skäl att sortera

Skydda miljön från farligt avfall. Du hindrar giftiga ämnen från att spridas i naturen och ser till att farligt avfall tas om hand på ett säkert sätt på våra återvinningscentraler. Tillsammans samlar vi in kring 1 000 ton farligt avfall och 1 800 ton elavfall varje år.

Spara naturresurser och energi. Återvinning minskar behovet av nya råvaror och sparar både energi och naturresurser. Ett exempel är metall som kan återvinnas hur många gånger som helst.

Gör det bästa av avfallet. Ju bättre du sorterar, desto mer kan tas tillvara som material eller energi. Förpackningar kan bli nya förpackningar. Ditt matavfall rötas och blir till biogas, ett av världens renaste drivmedel. När allt är sorterat blir det sista, det som hamnar i soppåsen, energi och värme.

Här kan du lämna avfall

Hemma

Mat- och restavfall

**HEMSORTERA
MERA**

*Från hösten 2026
inför vi hemsortering
av förpackningar.
Läs mer på nästa sida.*

Sopbilen kommer varannan vecka - även på röda dagar.

Återvinningsstation (ÅVS)

Förpackningar av papper,
plast, metall och glas samt
returpapper.

Återvinningsstationen är
alltid öppen för besök.

Återvinningscentral (ÅVC)

Återbruk, farligt avfall, elavfall,
textilavfall och grovavfall.

På vakin.se finns öppettider.
Röda dagar och helgafnär
har vi stängt.

Hemsortera mera!

Med start hösten 2026 inför vi ett nytt system för insamling av papper- och plastförpackningar. Vi kallar det för hemsortering. Du som bor i villa eller radhus i Umeå, Vindeln och Nordmaling kommer att få två extra soppunnor för pappers- och plastförpackningar. Krångla mindre, hemsortera mera!

När hemsorteringen för papper och plast flyttar hem till dig blir ditt liv enklare. Du sparar plats där hemma när du kan lägga återvinningen direkt i tunnorna. Och slipper lägga tid och energi på att kånka på påsar till återvinningsstationen.

Vi kan använda samma sopbilar och behålla samma antal transporter som idag. Prisvärt, effektivt och miljömässigt hållbart!

På vakin.se/hemsortering kan du läsa mer om fördelarna med att hemsortera.

Bor du i ett flerbostadshus?

Kanske har du redan hemsortering av förpackningar i soprummet, eller så är det på gång. 2027 ska alla kunna sortera förpackningar där de bor.

HEMSORTERA
NERA

ÅTERBRUK

Kan det du har tänkt slänga vara användbart för någon annan? Du kan sälja, byta, dela eller ge bort dina prylar till second hand eller till återbruk på våra återvinningscentraler.

Prylarna tas om hand, repareras och säljs eller lånas ut av våra samarbetspartners. En av dem är Fritidsbanken i Umeå. De lånar ut återbrukad utrustning gratis till alla som vill prova på en idrott eller friluftaktivitet. Det går också bra att skänka direkt till Fritidsbanken.

På våra återvinningscentraler finns även Ge & Ta, en sista chans att ge prylarna ett nytt hem. Där kan du antingen lämna det du fått över eller ta med något hem till ditt eget projekt.

Sorteras som: Återbruk

Plats: Second hand eller återbruk på ÅVC

Vad händer med avfallet?

Återbruk kan säljas eller lånas ut av våra samarbetspartners. Det du lämnar i Ge & Ta får andra ta hem.

Där du lämnar det som är över och tar det du behöver.

FARLIGT AVFALL

Farligt avfall är sådant som är giftigt, brandfarligt, miljöfarligt eller hälsofarligt. Det kan skada människor eller miljö om det lämnas på fel ställe och det är därför viktigt att farligt avfall hanteras rätt. Det får inte hamna i soppsåsen eller spolas ner i avloppet.

Lämna in farligt avfall till en återvinningscentral **under bemannade öppettider**. Kemikalier ska vara väl förpackade, gärna i originalförpackningen eller märkta, om du vet vad det är du lämnar in. Blanda inte olika sorters farligt avfall.

Sorteras som: Farligt avfall

Plats: ÅVC

Vad händer med avfallet?

Du kan vara trygg med att ditt farliga avfall tas om hand på rätt sätt.

På ÅVC sorterar vi allt som lämnats in och en kemist undersöker produkterna. Vissa kemikalier bränns i godkända anläggningar. En del återvinns och andra slutförvaras.

Exempel på farligt avfall

- Lösningsmedel (aceton, lacknafta, terpentin, fotogen)
- Bekämpningsmedel
- Färg- och lack, nagellack, lim
- Sprayflaskor med innehåll
- Städkemikalier, impregneringsmedel, klorin, silverputs, polish
- Oljefilter, avfettningsmedel
- Kvicksilvertermometrar

MATAV FALL

Matavfall är det som blir över när du lagar eller äter mat, till exempel:

- frukt- och äggskal,
- kött- och fiskrens,
- tepåsar och kaffesump,
- äppelskrutt och andra matrester.

Lägg matavfallet i en papperspåse, vik igen påsen och lägg den i tunnan för matavfall vid din bostad.

Tips!

Använd Vakins matavfallspåsar av papper tillsammans med vår påshållare. Den gör att påsen ventileras och håller bättre.

Låt blött matavfall rinna av innan det läggs i påsen. Ta upp det med en slaskkrapa. Fyll påsen lagom så du kan vika ihop den ordentligt.

Sorteras som:

Matavfall

Plats: Hemma

Vad händer med avfallet?

Den bruna tunnan töms i ett eget fack i sopbilen. Matavfallet mellanlagras och körs sedan till biogas-anläggningen i Skellefteå. Där rötas matavfallet och blir till biogas, ett av världens renaste drivmedel.

Matavfallspåsar och påshållare

Påsar och påshållare finns på ÅVC. På vakin.se finns fler hämtplatser för påsar.

MATOLJA OCH MATFETT

Privatpersoner kan lämna matfett och matolja på återvinningscentralen och på några återvinningsstationer i Umeå. Fettet samlas in i särskilda insamlingsskåp och återvinns till bio-bränsle. På vakin.se finns information om var du kan lämna matfett.

Små mängder matfett kan du precis som tidigare kasta i matavfallspåsen eller i soppåsen, det blir till biogas eller energi. Det viktiga är att hålla avloppet fritt från fett, så minskar du risken för stopp i avloppet.

Tips!

Häll fett i en förpackning som går att försluta, till exempel en plastflaska eller pappersförpackning. Lägg den förslutna förpackningen i insamlings-skåpet.

Sorteras som:

Matfett

Plats: Insamlingsskåp på större ÅVC och vissa ÅVS.

Vad händer med avfallet?

Matfettet hämtas av ett företag och används som råvara för biodiesel. Förpackningarna återvinns och eventuella matrester i fettet rötas till biogas.

PAPPERSFÖRPACKNINGAR

Pappersförpackningar ska sorteras ut och återvinnas, till exempel:

- pasta- och flingpaket,
- hylsan till toalettpapper,
- mjölk- och juiceförpackningar,
- äggkartonger,
- socker- och mjölpåsar,
- säckar till djurfoder,
- bärkassar av papper,
- papplådor och omslagspapper.

Förpackningarna ska vara tömda på sitt innehåll men du behöver inte skölja dem.

Tips!

Vik ihop och platta till förpackningarna, lägg gärna mindre förpackningar i större. Om du använder en påse till förpackningarna ska den vara gjord av papper.

Sorteras som:

Pappersförpackningar

Plats: ÅVS, ÅVC

Vad händer med avfallet?

Pappersförpackningar återvinns till nya förpackningar.

Papper som ska sorteras på annan plats:

- Tidningar, reklam och skrivpapper: ÅVS, returpapper
- Kuvert och post it-lappar: restavfall
- Hushållspapper och servetter: restavfall
- Bakplåtspapper: restavfall

GLASFÖRPACKNINGAR

Glasförpackningar ska sorteras ut och återvinnas. Lämna färgade och ofärgade glasförpackningar i olika behållare. Exempel är:

- Glasflaskor som innehållit drycker
- Glasburkar som innehållit mat

Förpackningarna ska vara tömda på sitt innehåll men du behöver inte skölja dem.

Tips!

Lock och kapsyler kan också återvinnas. Lägg dem i behållaren för metallförpackningar.

Sorteras som:

Glasförpackningar

Plats: ÅVS, ÅVC

Vad händer med avfallet?

Glaset körs till ett glasbruk där det sorteras och krossas. Det återvunna glaset kan bli nya glasförpackningar. En glasförpackning kan återvinnas hur många gånger som helst.

Glas som ska sorteras på annan plats:

- Keramik, porslin, dricksglas, spegel- och fönsterglas:
liten mängd: restavfall, annars ÅVC, glas och porslin
- Pantflaskor av glas:
pantautomat
- Glödlampor och lysrör:
ÅVC, ljuskällor och lysrör

METALLFÖRPACKNINGAR

Metallförpackningar ska sorteras ut och återvinnas, till exempel:

- metallburkar, metallock och metalltuber,
- folieformar,
- kapsyler och kaffekapslar av metall,
- tomma sprayflaskor,
- medicinkartor.

Sorteras som:

Metallförpackningar

Plats: ÅVS, ÅVC

Vad händer med avfallet?

Metall samlas in och körs till metallåtervinning. Metall kan återvinnas hur många gånger som helst.

Metall som ska sorteras på annan plats:

- Metallförpackning med rester av lim, färg eller kemikalier:
ÅVC, farligt avfall
- Elektriska och elektroniska produkter i metall:
ÅVC, elavfall
- Metallföremål som inte är förpackningar, till exempel hållare från värmeljus och marschaller, stekpannor, bestick, spik och plåtbitar: *ÅVC, metall*
- Pantburkar av metall:
pantautomat

RETURPAPPER OCH TIDNINGAR

Returpapper och tidningar ska sorteras ut och återvinnas, till exempel:

- dags- och veckotidningar,
- kataloger och reklamblad,
- kontorspapper och ritpapper,
- broschyrer och pocketböcker.

Kom ihåg att ta bort plastomslag, men lämna kvar häftklamrar och spiraler; de avskiljs med magneter.

Sorteras som:

Returpapper

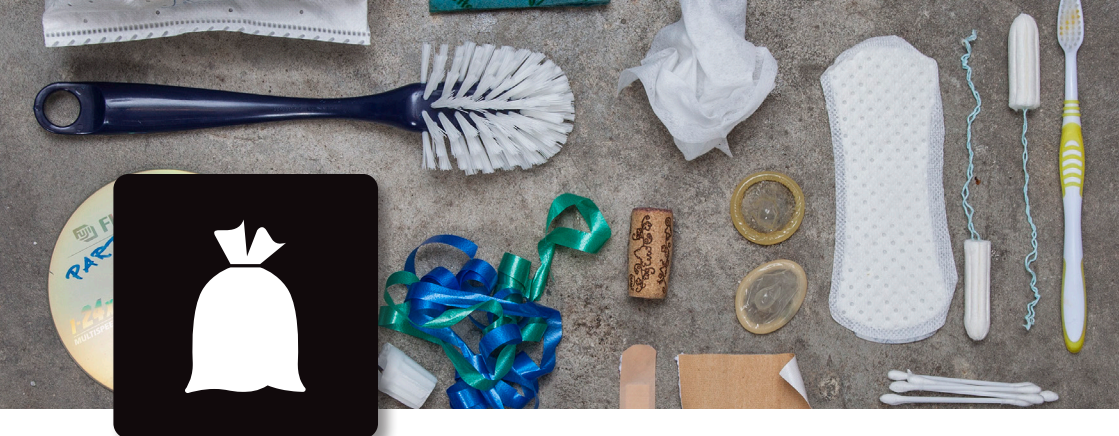
Plats: ÅVS, ÅVC

Vad händer med avfallet?

Returpapper och tidningar återvinns. Returfibern används vid tillverkning av tidsningspapper och kartong.

Papper som ska sorteras på annan plats:

- Kuvert, post it-lappar och annat papper med klister: *restavfall*
- Böcker med hårda pärmar: *återbruk, restavfall eller ÅVC*
- Presentpapper, papperspåsar och förpackningar av papper: *pappersförpackningar*

RESTAVFALL

När du sorterat ut förpackningar, matavfall och allt som ska återbrukas eller återvinnas är restavfallet kvar, det som ska kastas i soppåsen, till exempel:

- disktrasor och diskborstar,
- kuvert, dammsugarpåsar,
- blöjor, bindor och tamponger,
- våtservetter,
- trasiga och smutsiga kläder,
- tops, tandtråd och tandborstar,
- snus och fimpar,
- kattsand och annat strö från husdjur.

Sorteras som:

Restavfall

Plats: Hemma

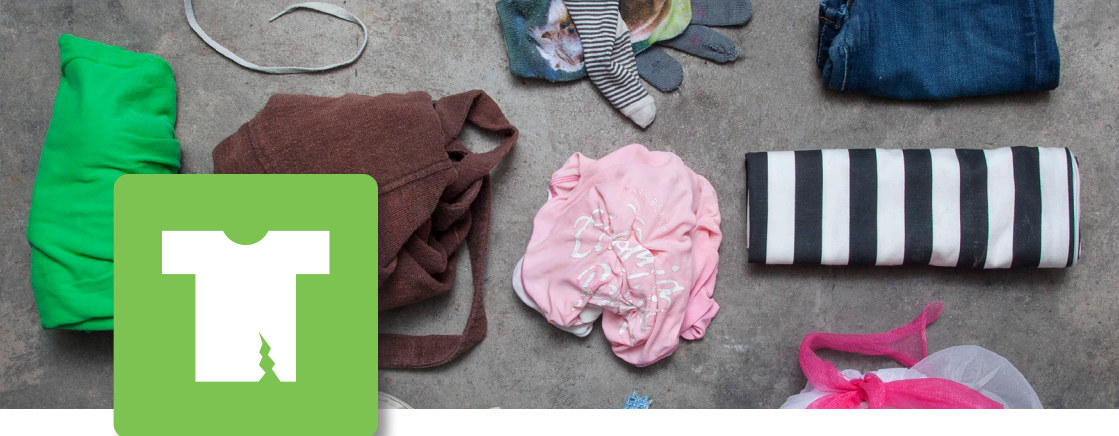
Vad händer med avfallet?

Restavfallet töms i ett eget fack i sopbilen. Det bränns på Däva Kraftvärmeverk och blir värme och energi.

Tips!

Spola rätt i din toalett!

Spola bara ned kiss, bajs och toalettpapper så minskar du risken för stopp. Ha en skräpkorg vid toaletten. Älv och hav börjar hemma hos dig!

TEXTILAVFALL

Du kan ge hela, rena och användbara textilier ett längre liv genom att sälja, skänka dem till secondhand eller ideella organisationer eller använda tyget till något annat. Det minskar avfallet och sparar resurser. För miljön är det bäst att undvika onödiga inköp, så handla gärna second hand och laga det som gått sönder.

Smutsiga eller trasiga textilier samt strumpor och underkläder lägger du i soppåsen. Du kan lämna större mängder textilavfall på återvinningscentralen.

Sorteras som:

Restavfall eller textilavfall

Plats: Hemma eller ÅVC

Vad händer med avfallet?

Det insamlade textilavfallet går just nu till förbränning och blir energi och värme. Vi försöker hitta lösningar för att öka återbruk och återvinning av textilavfall.

Till textilavfall räknas:

- Kläder
- Hemtextil som handdukar, sängkläder, gardiner, filter och mattor
- Handväskor, shoppingkassar av tyg, sminkväskor och plånböcker
- Accessorier som slipsar, mössor, halsdukar, vantar och kepsar

Ta hand om din soptunna

Följ våra tips så minskar du risken för problem med soptunnan, som flugor på sommaren eller fastfrusna sopor på vintern.

Året runt-tips

Matavfallspåsen håller bättre om du använder Vakins påshållare.

Undvik att använda en hink med slät botten, då blir påsen lätt blöt och går enklare sönder.

Låt blött matavfall rinna av innan du lägger det i påsen och fyll den lagom mycket så att den går att stänga ordentligt. Använd alltid matavfallspåse för matavfall och soppåse för restavfall. Löst avfall kan annars ramla ur tunnan vid sophämtning. Stäng tunnans lock så att inte fåglar och andra djur kan komma åt avfallet.

Sommar-tips

Ställ tunnan i skuggan och så luftigt som möjligt. Rengör tunnan vid behov, gärna efter hämtning, och stänk lite ättika runt kanterna. Det minskar dålig lukt och håller

flugor borta. Du kan även strö lite trädgårdskalk runt kanterna, flugor trivs inte i den miljön.

Slå in starkt luktande matavfall, som räk- och kräftskal eller fiskrens, i tidnings- eller hushållspapper. Har du långt mellan sophämtningarna kan du frysa in matavfallspåsen tills det är dags för hämtning.

Tips under vintern

Inför sophämtning, se till att locket inte har frusit fast. Skaka gärna tunnan försiktigt och försök lossa påsar som frusit fast i botten.

Ett tips är att låta matavfallspåsen ligga i en hink utomhus en stund så att den fryser till innan du lägger den i den bruna tunnan. Lägg gärna en tidning eller lite kartong i botten av tunnan – det minskar risken för att påsarna fryser fast.

Det här kan du lämna på återvinningscentralen

Följ skyltarna på återvinningscentralen och sortera avfallet rätt.
Finns din pryl inte med? Testa sorteringsguiden på vakin.se.

ÅTERBRUK

Du kan sälja, byta, dela eller ge bort användbara prylar till second hand eller återbruk.

ELAVFALL

Trasiga elprylar med sladd, datorer, mobiltelefoner, vitvaror, lampor, lysrör, batterier och saker med inbyggda batterier. Följ skyltarna på ÅVC. Butiker som säljer elprylar kan också ta emot elavfall.

PANT

Pantamera Express finns på Gimonäs och Klockarbäcken ÅVC.

FARLIGT AVFALL

Farligt avfall ska tas om hand för att inte skada människor och miljön, till exempel kemikalier, sprayburkar, lösningsmedel, färg och lack, bekämpningsmedel, olja och lim. Lämna in farligt avfall till ÅVC **under bemannade öppettider**. Kemikalier lämnas i originalförpackningen eller märkt behållare. Blanda inte olika sorters farligt avfall.

FÖRPACKNINGAR

Förpackningar av papper, plast, metall eller glas.

TRÄDGÅRDSAVFALL

Stubbar, grenar, ris, löv, gräsklipp och blommor. Följ skyltarna så att du lämnar på rätt plats.

INVASIVA VÄXTER

Växter och växtdelar som är invasiva, tex lupin, jättebalsamin, parkslide och gullris. Lägg växtmaterialet i en genomskinlig sopsäck, förslut väl och lämna till ÅVC i en behållare för invasiva växter, om det finns, annars i energiåtervinning.

DET HÄR KAN DU LÄMNA PÅ ÅTERVINNINGSCENTRALEN

STEN OCH GRUS

Sten, grus, cement, betong, sand och tegel ska lämnas på ÅVC. Ibland lämnas keramik, sanitetsporslin och kakel på samma plats. Följ skyltarna.

PORSLIN OCH KERAMIK

Tallrikar, muggar, kakel, krukor, dricksglas, fönsterglas utan karm, spegelglas och badrumsmöbler i porslin.

METALL

Metallskrot av plåt, järn, aluminium, koppar med mera, till exempel spikar och skruvar, bestick, grytor, stekpannor, spikar, takrännor i plåt, badkar, grillar,

TRÄ

Trä sorteras på flera sätt beroende på hur det är behandlat. Följ skyltarna på återvinningscentralen. Målat, lackat eller betsat trä och möbler som är tillverkade av spånskiva sorteras som målat trä.

ASBEST

Du kan lämna mindre mängder på ÅVC, till exempel enstaka eternitplattor eller lite rörisolering. Asbestavfall ska lämnas väl inplastat. Vill du lämna större mängder bygg- och rivningsavfall som innehåller asbest behöver du se vad som gäller på just din ÅVC.

WELLPAPP

Wellpapp är stora kartonger som består av flera lager och är vågad eller räfflad inuti. Du kan lämna wellpapp både med och utan tryck.

LATRIN

Du måste lämna latrin i särskilda latrintunnor som finns att köpa på ÅVC.

GIPS OCH ISOLERING

Gipsskivor, gullfiber, stenull, PVC-rör och aska. Gips kan ha en egen container. Tänk på att isolering ska vara förpackad så att den inte blåser omkring.

TRYCKIMPREGNERAT TRÄ

Tryckimpregnerat trä sorteras för sig.

DET HÄR KAN DU LÄMNA PÅ ÅTERVINNINGSCENTRALEN

HÅRDPLAST

Föremål som är gjorda av plast, till exempel leksaker, trädgårdsmöbler, hinkar, krukor och matlådor av plast.

PLANGLAS

Rent planglas, fönsterbågar eller balkongdörrar bestående av övervägande del glas samt tonat planglas som inte härdat.

FISKEREDSKAP

Fiskespö, fiskenät, fiskedrag och fångstredskap som är helt eller delvis gjorda av plast.

ENERGIÅTERVINNING/STOPPADE MÖBLER

När du sorterat allt som går att återvinna på olika sätt lägger du resten i antingen Energiåtervinning eller Stoppade möbler, beroende på storlek. I Stoppade möbler lämnar du avfall för energiåtervinning som är större än 80 cm, till exempel trasiga möbler, madrasser, presenningar och slangar.

På vakin.se/avc finns kartor och packordning för alla ÅVC.

Förbered besöket

- Sortera avfallet hemma så att liknande material ligger tillsammans
- Kom ihåg att säkra lasten
- Om du lämnar avfall i säck, använd genomskinliga säckar
- Paketera och märk farligt avfall som inte är i originalförpackningen
- Töm motorer på vätskor
- Lägg isoleringsmaterial i säck
- Lägg invasiva växter och växtdelar i säck
- Plasta in asbest, eternit och avfall som innehåller asbest
- Kör lugnt inne på återvinningcentralen och på vägen dit och hem

Välkommen! Tack för att du är en återvinnare.

En del avfall ska lämnas på en annan plats

Vissa typer av avfall får inte lämnas på återvinningscentralen utan ska lämnas på en annan plats:

Gastuber och kolsyrepatroner

Lämna till behöriga företag eller återförsäljare.

Fyrverkerier, explosiva varor och ammunition

Lämna till polisen.

Mediciner

Lämna till apotek.

Kanyler

Slå in dem väl och kasta i soppåsen hemma.

Kattsand och strö till husdjur

Kasta i soppåsen hemma.

Större bildelar och skrotbilar samt båtar

Lämna till demontering eller återförsäljare.

Bildäck

Bildäck omfattas av producentansvar och lämnas till återförsäljare eller däckverkstad.

Slaktavfall eller döda djur

Följ Jordbruksverkets föreskrifter.

Större mängder farligt avfall

Lämna till företag med behörighet att hantera farligt avfall.

6 enkla sätt att minimera avfall och spara pengar

Ta hand om dina prylar

Låna, dela eller hyr
istället för att köpa nytt

Laga och återbruka

Handla second hand

Planera dina inköp

Minska matsvinnet

**Tack för att du återbrukar
och återvinner!**

Vatten- och Avfallskompetens i Norr AB | Box 4038, 904 02 UMEÅ
Kundservice 090-16 19 00 | kundservice@vakin.se
vakin.se